

Státní oblastní archiv v Plzni

Státní okresní archiv Sokolov se sídlem v Jindřichovicích

Č. EL NAD: 1386

Č. AP: 89

Komunistická strana Československa

—

okresní výbor Locket

1945 – 1946

Inventář

Eliška Krejčíková

PhDr. Vladimír Vlasák

Jindřichovice 2006

O b s a h

Ú v o d

I. Vývoj původce archivního fondu	str. 3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	str. 5
III. Archivní charakteristika archivního fondu	str. 5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	str. 6
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky	str. 6
Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	str. 7
Příloha č. 2: Seznam použitých zkratk	str. 8
I n v e n t á r n í s e z n a m	str. 9
A . Spisy	
1. Okresní konference KSČ	str. 10
2. Okresní výbor KSČ	str. 10
3. Organizace a řízení hospodářství	str. 10

Ú v o d

I. Vývoj původce archivního fondu

Rok 1945 byl rokem, ve kterém byl po šesti letech okupace obnoven československý stát a jeho suverenita. Změnil se však jeho charakter, neboť Československo se dalo cestou socialistického vývoje. Svou roli v tom sehrálo poválečné rozdělení světa a určitý vliv Sovětského svazu. Výsledkem existence antihitlerovské koalice byl Košický vládní program a rozdělení mocenských pozic v poválečné vládě, v níž Komunistická strana Československa obsadila klíčová místa a posléze získala monopol jedné strany. Komunistická strana Československa, jež byla založená v roce 1921, prosazovala specifický způsob řešení sociálních, politických a národnostních problémů a provedení strukturálních reforem ve všech oblastech života o čemž vypovídá písemný materiál jejích fondů.

Prvotní přípravy pro rozvoj politického života v Lokti vykonal zástupce Komunistické strany Československa František Polívka, jmenovaný do Lokte za KSČ v Karlových Varech. Jeho úkolem bylo sledovat činnost amerických vojáků a dbát, aby místní a okresní správní komise se při výkonu své moci drželi přesně linií a směrnic daných Košickým vládním programem.

Jedním z organizačních článků komunistické strany byly okresní výbory, které sídlily v místech okresní politické správy a byly s ní spjaty. Úkolem okresního výboru v Lokti, tak jako ostatních v celém státě, bylo prosazovat politiku strany v okrese a řídit chod společnosti prostřednictvím příslušných základních organizací a aktivitu jejich členů. První ustavující schůze okresního „výkonného“ výboru KSČ v Lokti byla svolána dne 10. 8. 1945, na níž byli zvoleni tyto funkcionáři: předseda Antonín Vlasák, místopředseda Bohumil Pernet, jednatel František Polívka, dále byli zvoleni pokladník, dva revizoři a dva poradci. V počátcích své činnosti měl loketský okresní výbor KSČ 9 až 10 členů.

Nejvyšším orgánem KSČ v okrese byla okresní konference. Poprvé se konala okresní konference KSČ v Lokti v místnostech Leninova domu dne 10. 2. 1946, kterou zahájil předseda okresního výboru Antonín Vlasák. Dokumentace z této konference je bohužel jediná, jež se z jednání okresních konferencí KSČ v Lokti dochovala. Sešli se na ní zástupci všech sedmnácti organizací v okrese Loket, v nichž tehdy bylo organizováno 850 členů. Na této okresní konferenci bylo předsedou okresního výboru Antonínem Vlasákem navrženo předsednictvo konference v čele s předsedou Aloisem Kettnerem, referentem a pozdějším předsedou OSK v Lokti. Předsednictvo pak řídilo celý průběh konference, jež také schválila mandátovou a návrhovou komisi, zvolila zástupce na krajskou konferenci KSČ a okresní revizní komisi a schválila složení okresního výboru, jak se vytvořil již před uspořádáním konference. Hlavním tématem

diskuse byla příprava voleb do Ústavodárného národního shromáždění, které se měly konat 26. května 1946.

Před uskutečněním první okresní konference a mezi dalšími konferencemi řídil činnost KSČ v okrese okresní výbor, který zajišťoval svoji působnost prostřednictvím svého sekretariátu. V něm působil okresní sekretář zajišťující většinu administrativní agendy okresního výboru. Sekretariát sídlil v domě č. p. 110 na rohu náměstí T. G. Masaryka a Řeznické ulice.

Výsledky voleb do Ústavodárného národního shromáždění zahájily proces sjednocování správy v Československé republice. Úkolem ÚNS bylo vypracovat novou ústavu, v níž měly být zaručeny výsledky národní revoluce a práva lidu. Ve volbách zvítězila Komunistická strana Československa a do čela nové vlády byl postaven předseda Klement Gottwald. V okrese Locket získala Komunistická strana Československa 1 696 hlasů, což představovalo 53% z celkového počtu odevzdaných hlasů. Lidová strana získala 161 hlasů, sociální demokraté 641 hlasů a strana národně sociální 627 hlasů. Výsledky voleb v květnu 1946 prokázaly, jak silné mocenské pozice komunisté již tehdy v tomto pohraničním okrese získali.

V prvních poválečných letech došlo k silnému nárůstu členské základny KSČ. Tento proces se týkal i organizací v loketském okrese. Jestliže ještě v roce 1947 bylo v 33 organizacích strany 1364 členů v březnu roku 1948 zde působilo již 37 organizací s 2519 členy. Dne 27. listopadu 1947 zasedal ÚV KSČ, kde hlavním tématem byly přípravy na plánované volby do národních výborů a boj proti vzrůstající nenávisti na domácí i zahraniční scéně. Na něm byla označena československá buržoasie jako brzda a zrádce budovatelského úsilí KSČ. Následný politický převrat v únoru roku 1948 zahájil proces totální likvidace všeho, co stálo v cestě transformace společnosti v duchu komunistické ideologie. Oslavy 1. máje 1948 v Lokti jako mohutný spontánní manifest všech pracujících za nerozbornou jednotu národa. Na 5000 účastníků zaplnilo loketské náměstí kde promluvili zástupci okresního výboru KSČ, ONV, MNV a dalších složek.

Jelikož byla územní působnost orgánů KSČ úzce vázána na územní organizaci státní správy, ukončil okresní výbor KSČ Locket svoji činnost v roce 1949 společně s okresem Locket. Podle vládního nařízení ze dne 18. ledna 1949 o územní organizaci okresů českých zemích byl okres Locket k 1. únoru 1949 zrušen a jeho území rozděleno mezi okolní okresy, které podle tohoto nařízení převzaly další působnost při správě okresních záležitostí.

Členové KSČ v Lokti se sešli ještě 26. ledna 1949 na plenární schůzi v místním Leninově domě, aby vyslechli z úst zástupce krajského výboru KSČ plány KNV, v nichž se objevil záměr vybudovat z Lokte krajské kulturní středisko.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Písemnosti archivního fondu KSČ – okresní výbor Loket byly převzaty do Státního okresního archivu Sokolov dne 12. 6. 2000 – číslo přírůstku 21/00 pod číslem jednacím OA-336/00-42. Byly delimitovány ze Státního oblastního archivu v Plzni, jenž je převzal společně s dalšími archiváliemi uloženými před tím v Archivu KV KSČ v Plzni.

Odtud převzaté písemnosti byly uloženy v tvrdých papírových deskách s tkanicemi, které byly označeny razítkem KV KSČ Plzeň a jejich obsah rozdělen do dvou skupin. Zápis z okresní konference KSČ byl označen 26a a zápisy ze schůzí okresního výboru a další spis 26b.

Vlastní písemnosti OV KSČ Loket nenesou žádné spisové značky a nelze tedy zjistit jakým způsobem byly uloženy nebo uspořádány u původce, od něhož se po jeho zániku postupně dostaly do správy Archivu KV KSČ v Plzni. Původně byly i s ohledem na jejich jistě malé množství uloženy v prostorách sekretariátu KSČ v Lokti sídlícího již zmíněném Leninově domě. Jelikož zachované archiválie tohoto fondu jsou pouhým zlomkem dokumentace vzniklé z činnosti původce, došlo jistě k jejich značným ztrátám, jejichž původ nelze dnes blíže vysvětlit.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Před zpracováním obsahoval archivní fond KSČ – okresní výbor Loket materiál z let 1945 – 1946 v rozsahu 1 karton (0,11 bm).

Spisy, které tvoří jediný tip archiválií tohoto fondu byly zmanipulovány a zinventarizovány podle metodického pokynu pro inventární zpracování fondů KSČ ve Státním oblastním archivu v Plzni (č. j. SOAP/00-2073/05-01). V souladu s tímto pokynem i s ohledem na hodnotu dokumentů posouzenou podle Směrnice pro skartaci (vyřazování) písemností krajských a okresních výborů a základních organizací KSČ z roku 1967 nebyla při zpracování provedena vnitřní skartace.

Struktura uspořádání spisů byla určena třemi obsahovými typy, a sice: zápis z okresní konference, zápisy ze zasedání OV KSČ a ostatní spis.

Po zpracování obsahuje fond KSČ – okresní výbor Loket dále spisy z let 1945 – 1946 v rozsahu 1 karton (0,11 bm).

Fyzická zachovanost archiválií fondu KSČ – OV Loket je v celku dobrá a tyto archiválie vytvořené výhradně v českém jazyce jsou zařazeny do II. kategorie.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Z celé dokumentace činnosti okresního výboru KSČ v Lokti a jeho složek se dochoval pouze zápis z okresní konference z 10. 2. 1946 a zápisy ze zasedání okresního výboru ze měsíce září roku 1945. Vedle těchto zápisů se dochoval ještě dopis sekretariátu KSČ z 20. 10. 1945, který poskytuje přehled o tehdejších problémech místního družstevnictví, jež pramenily z nedostatku Čechů v okrese Loket. Není však bohužel označen adresátem.

Za nejcennější lze považovat zápis z okresní konference KSČ z roku 1946. Ostatní materiál z let 1945 a 1946 má význam nejen svým obsahem, ale i skutečností, že se vlastně jedná o vzácně zachované jednotlivé dokumenty. Tato torzovitost se posléze negativně odráží i v obtížnosti sestavit a spolehlivě vyložit dějiny původce fondu.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky

Archivní fond KSČ – okresní výbor Loket 1945 – 1946 uspořádala ve Státním okresním archivu Sokolov se sídlem v Jindřichovicích v srpnu 2005 až březnu 2006 pod vedením PhDr. Vladimíra Vlasáka, ředitele archivu, archivářka Eliška Krejčíková. Oba zpracovatelé vypracovali k tomuto fondu také inventář.

PhDr. Vladimír Vlasák

Eliška Krejčíková

Jindřichovice 15. 3. 2006

Příloha č. 1:

Seznam použitých pramenů a literatury

Archivní fond Okresní národní výbor Locket (1939) 1945 – 1949 EL NAD č. 867

Archivní fond Městský národní výbor Locket (1931) 1945 – 1990 (1991)

EL NAD č. 507

Ilustrovaný encyklopedický slovník II. díl J – Pri, Praha 1981

Loketsko. Týdeník Okresní správní komise v Lokti nad Ohří, roč. 1 (1945),
č. 1, (24. 6.) - 18 (4. 11.)

Razili cestu. Přehled dějin dělnického hnutí, KSČ a výstavby socialismu
na Sokolovsku, Sokolov 1986

Příloha č. 2:

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
KNV	krajský národní výbor
KSČ	Komunistická strana Československa
KV	krajský výbor
MNV	místní národní výbor
ONV	okresní národní výbor
OSK	okresní správní komise
ÚNS	Ústavodárné národní shromáždění
ÚV	ústřední výbor

Inventární seznam

A. Spisy**1. Okresní konference KSČ**

1	Zápis z jednání okresní konference KSČ Locket s přílohami (10. 2. 1946)	1946	N	1

2. Okresní výbor KSČ

2	Zápis ze zasedání OV KSČ Locket (17. 9. 1945)	1945	N	1
3	Zápis ze zasedání OV KSČ Locket (22. 9. 1945)	1945	N	1
4	Zápis ze zasedání OV KSČ Locket (29. 9. 1945)	1945	N	1

3. Organizace a řízení hospodářství

5	Stav družstevnictví v zemědělství a obchodu v okrese Locket	1945	N	1

Název archivní pomůcky: KSČ – okresní výbor Locket

Značka fondu: KSČ – OV Locket

Časový rozsah: 1945 – 1946

Počet evidenčních jednotek: 1 (1 karton spisů)

Počet inventárních jednotek: 5

Rozsah v bm: 0,11 bm (1 karton 0,11 bm)

Stav ke dni: 15. 3. 2006

Fond zpracoval: Eliška Krejčíková, PhDr. Vladimír Vlasák

Archivní pomůcku sestavil: Eliška Krejčíková, PhDr. Vladimír Vlasák

Počet stran: 11

Počet exemplářů: 5

Pomůcku schválil: PhDr. Vladimír Vlasák